Gemeente Amsterdam

Prullenbakkenoffensief 2025

Tussentijdse evaluatie en analyse

Metingen en Meldingen

Januari 2025

Opgesteld door: 5.1, 2, e
Versie: 1.0

Voorwoord

In het kader van het Prullenbakkenoffensief wordt tussentijds inzicht verkregen in de effecten van de genomen maatregelen. Dit gebeurt door het combineren van verschillende informatiebronnen, zodat zowel feitelijke ontwikkelingen als signalen uit de praktijk kunnen worden meegenomen.

In dit stuk wordt gekeken naar:

- meldingen uit de openbare ruimte in de categorieën *'prullenbak is vol'* en *'veeg- / zwerfvuil'*, én
- beschikbare CROW-metingen over de staat van de openbare ruimte met betrekking tot afval.

De analyse is uitgevoerd op verschillende niveaus en vergelijkt een periode van drie maanden in 2024 met dezelfde periode in 2025. Door meldingen en CROW-metingen naast elkaar te leggen, ontstaat een breder beeld van de ontwikkeling van het straatbeeld en de mogelijke effecten van de ingezette maatregelen.

Hiermee kunnen we vanuit een breder perspectief kijken naar of de maatregelen vanuit het offensief samenvallen met verandering in metingen en meldingen, zonder een direct causaal verband te kunnen leggen. Het straatbeeld in Gebied Centrum valt namelijk samen met een diversiteit aan invloeden, maar ook interventies en maatregelen vanuit andere initiatieven, projecten en programma's. Alles tezamen heeft invloed op het straatbeeld en is moeilijk te verbinden aan alleen het offensief.

De maatregelen die relevant zijn bij deze meting zijn maartregelen die reeds voor de start van het project zijn uitgevoerd. Welke dat zijn, staat vermeld in dit stuk.

De uitkomsten van deze analyse vormen een belangrijke bouwsteen voor de tussentijdse evaluatie van het project. Ze ondersteunen het gesprek over effectiviteit, eventuele bijsturing en de bestuurlijke verantwoording richting vervolgkeuzes binnen het Prullenbakkenoffensief.

1. Interventies en aanpak tot nu toe

Binnen de periode die in deze analyse wordt bekeken, zijn in Gebied Centrum verschillende interventies uitgevoerd die invloed kunnen hebben op het straatbeeld. Deze interventies zijn afkomstig uit meerdere programma's en projecten en zijn deels uitgevoerd **v**oor de formele start van het Prullenbakkenoffensief, maar wel relevant voor de duiding van de data.

Het gaat hierbij onder meer om:

- het verwijderen, verplaatsen en vervangen van prullenbakken op specifieke locaties – zowel voor als tijdens het prullenbakken offensief;
- het bijplaatsen van alternatieve afvalvoorzieningen, waaronder voorzieningen bij ondernemers in het kader van de 25-meterregel en de zomeraanpak;
- gebiedsgerichte maatregelen vanuit andere lopende initiatieven en programma's, waaronder het statiegeldprogramma en bestaande schoonaanpakken.

Binnen het Prullenbakkenoffensief zijn in Gebied Centrum tot en met heden 83 prullenbakken verwijderd. Dit is gebeurd op basis van gerichte afwegingen per locatie, waarbij is gekeken naar gebruik, omgeving, alternatieve voorzieningen en samenhang met andere maatregelen in de openbare ruimte.

Uitgangssituatie en totaalbeeld

- Aantal prullenbakken vóór start maatregelen: **1.315**
- Aantal prullenbakken verwijderd: **83**
- Aantal bijgeplaatst: **4** (bij tramhaltes)
- Aantal vervangen: **3** (vervanging door 200-liter bakken)
- Huidig aantal prullenbakken in Gebied Centrum: **1.232**

Hoofdlijnen per locatie(gebied)

- Leidsestraat:
    - 15 prullenbakken verwijderd,
    - 4 prullenbakken bijgeplaatst bij tramhaltes (mei–juni 2025).
- Kalverstraat / Heiligeweg:
    - 11 prullenbakken verwijderd
    - Betreft 10 locaties in de Kalverstraat en 1 in de Heiligeweg.
- Nieuwendijk:
    - 12 prullenbakken verwijderd (begin oktober 2025)
    - Verspreid over het gehele straat (o.a. nr. 51 t/m 239).
- Nieuwezijds Voorburgwal:
    - 14 prullenbakken verwijderd (augustus 2025).
- 9 Straatjes:
    - 10 prullenbakken verwijderd
    - Verspreid over o.a. Berenstraat, Wolvenstraat, Reestraat, Runstraat en Huidenstraat (oktober 2025).
- Sint Antoniesbreestraat:
    - 5 prullenbakken verwijderd (november 2025).

- Wetering:
    - 6 prullenbakken verwijderd,
    - 3 prullenbakken vervangen door grotere 200-liter bakken (november 2025).
- Verspreide solo-locaties (o.a. Rozengracht, Marnixstraat, Prinsengracht, Utrechtsestraat):
    - 15 prullenbakken verwijderd in totaal.

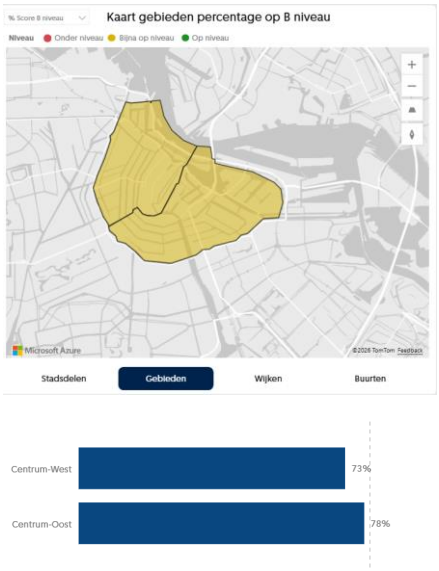
De verwijdering van prullenbakken is gefaseerd en locatiegericht uitgevoerd. Het gaat nadrukkelijk niet om een generieke afname van prullenbakken, maar om gerichte keuzes waarbij niet alleen de objecten, maar de openbare ruimte als geheel is beoordeeld en daarop advies is uitgebracht.

Deze analyse neemt al deze interventies gezamenlijk mee als context waarbinnen de data worden gelezen. Daarmee wordt voorkomen dat veranderingen in meldingen of metingen uitsluitend worden toegeschreven aan één maatregel of programma. De focus ligt op het begrijpen van het bredere beeld: hoe ontwikkelt het straatbeeld zich in een periode waarin op meerdere fronten is ingegrepen in de openbare ruimte.

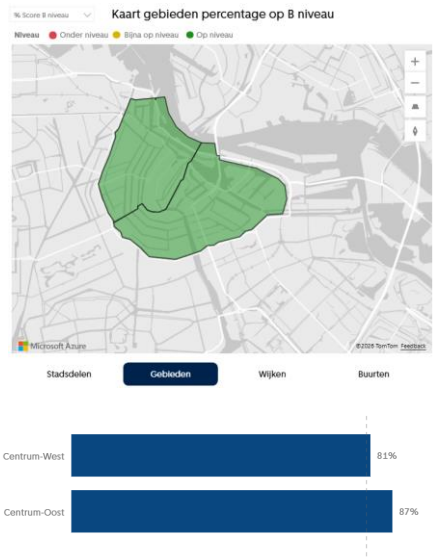
2. CROW metingen

2.1 Overall beeld op gebiedsniveau - Categorie Zwerfafval grof (geheel)

September 2024

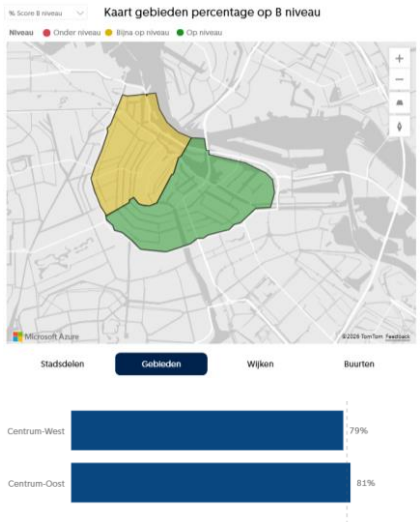
September 2025

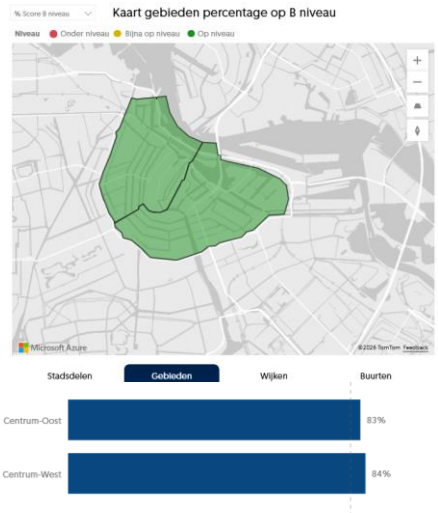
Analyse: Ten opzichte van een jaar geleden is er een ***verbetering*** zichtbaar op gebiedsniveau, voor zowel Centrum-West als Centrum-Oost.
Centrum West is van 73% in 2024 naar 81% in 2025 gegaan. Dit is een ***stijging*** van 8%.
Centrum Oost is van 78% in 2024 naar 87% in 2025 gegaan. Dit is een ***stijging*** van 9%.

De aantallen metingen zijn voldoende om dit als *representatief* te beschouwen.

Oktober 2024

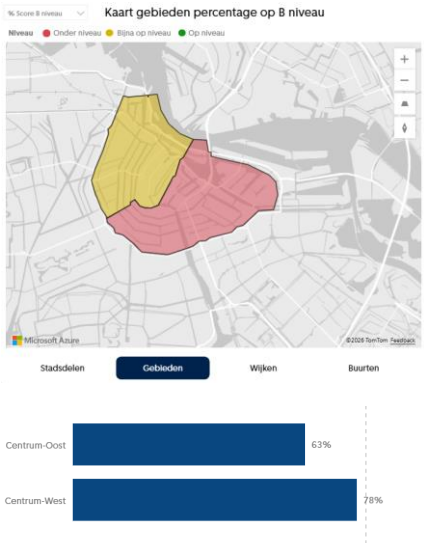
Oktober 2025

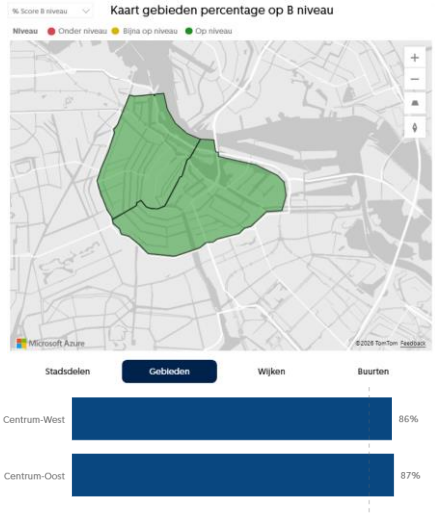
Analyse: Ten opzichte van een jaar geleden is er een ***verbetering*** zichtbaar op gebiedsniveau, voor zowel Centrum-West als Centrum-Oost.
Centrum West is van 79% in 2024 naar 84% in 2025 gegaan. Dit is een ***stijging*** van 5%.
Centrum Oost is van 81% in 2024 naar 83% in 2025 gegaan. Dit is een ***stijging*** van 2%.

De aantallen metingen zijn voldoende om dit als *representatief* te beschouwen.

November 2024

November 2025

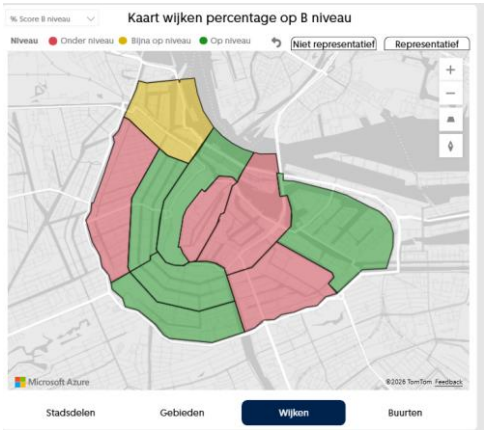
Analyse: Ten opzichte van een jaar geleden is er een ***verbetering*** zichtbaar op gebiedsniveau, voor zowel Centrum-West als Centrum-Oost.
Centrum West is van 78% in 2024 naar 86% in 2025 gegaan. Dit is een ***stijging*** van 8%.
Centrum Oost is van 63% in 2024 naar 87% in 2025 gegaan. Dit is een ***stijging*** van 24%.

De aantallen metingen zijn voldoende om dit als *representatief* te beschouwen.

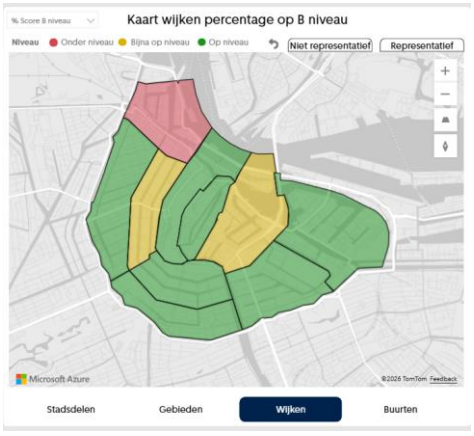
Conclusie:
We zien voor de periode van september tot en met november 2025 een verbetering in de resultaten ten opzichte van dezelfde periodiek in 2024.

2.2 Staat zwerfafval grof

September 2024

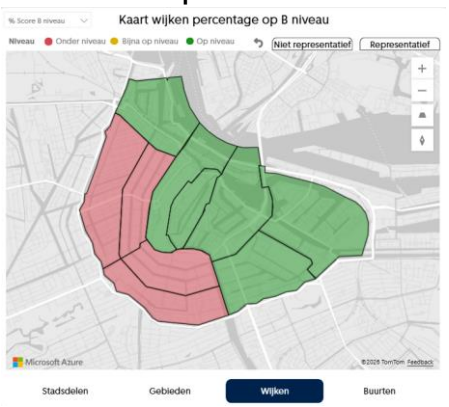
September 2025

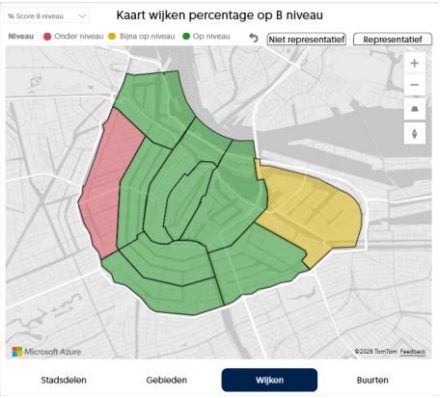
Analyse: We zien dat de metingen die hebben plaats gevonden vaker op het gewenste niveau waren in 2025 dan in 2024. Daarmee lijkt het een ***verbetering*** ten opzichte van dezelfde maand in het voorgaande jaar

Kanttekening: de metingen zijn in aantallen ongelijk, waardoor de informatie *'niet representatief'* is op wijkniveau, maar wel inzicht geeft in de resultaten van de schouw metingen die zijn gedaan.

Oktober 2024

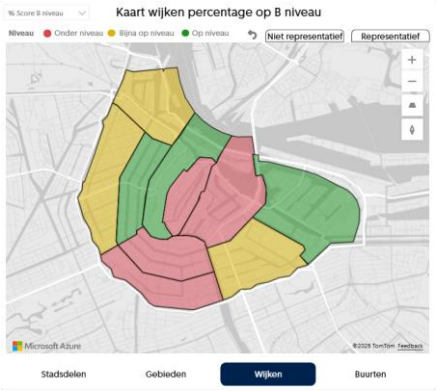
Oktober 2025

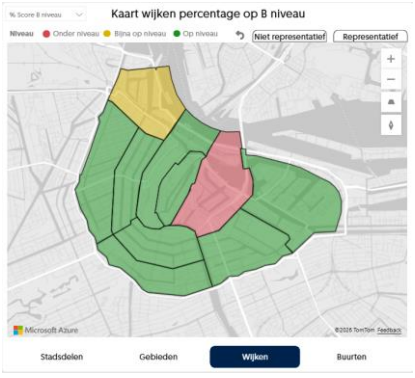
Analyse: We zien dat de metingen die hebben plaats gevonden vaker op het gewenste niveau waren in 2025 dan in 2024. Daarmee lijkt het een ***verbetering*** ten opzichte van dezelfde maand in het voorgaande jaar

Kanttekening: de metingen zijn in aantallen ongelijk, waardoor de informatie *'niet representatief'* is op wijkniveau, maar wel inzicht geeft in de resultaten van de schouw metingen die zijn gedaan.

November 2024

November 2025

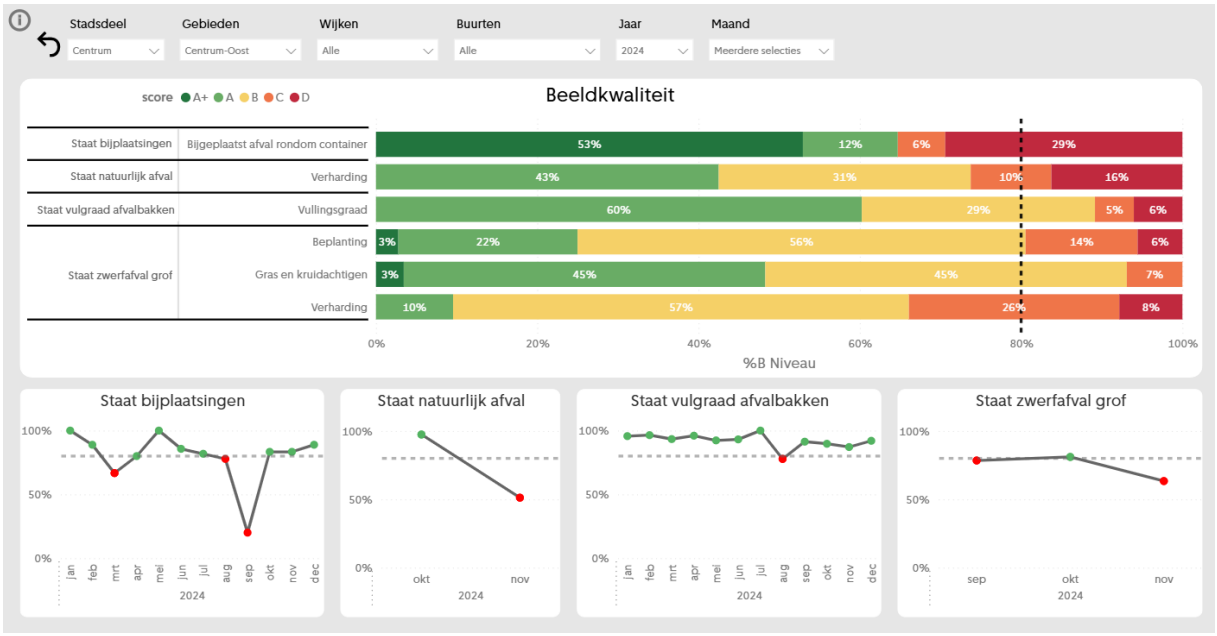
Analyse: We zien dat de metingen die hebben plaats gevonden vaker op het gewenste niveau waren in 2025 dan in 2024. Daarmee lijkt het een ***verbetering*** ten opzichte van dezelfde maand in het voorgaande jaar

Kanttekening: de metingen zijn in aantallen ongelijk, waardoor de informatie *'niet representatief'* is op wijkniveau, maar wel inzicht geeft in de resultaten van de schouw metingen die zijn gedaan.

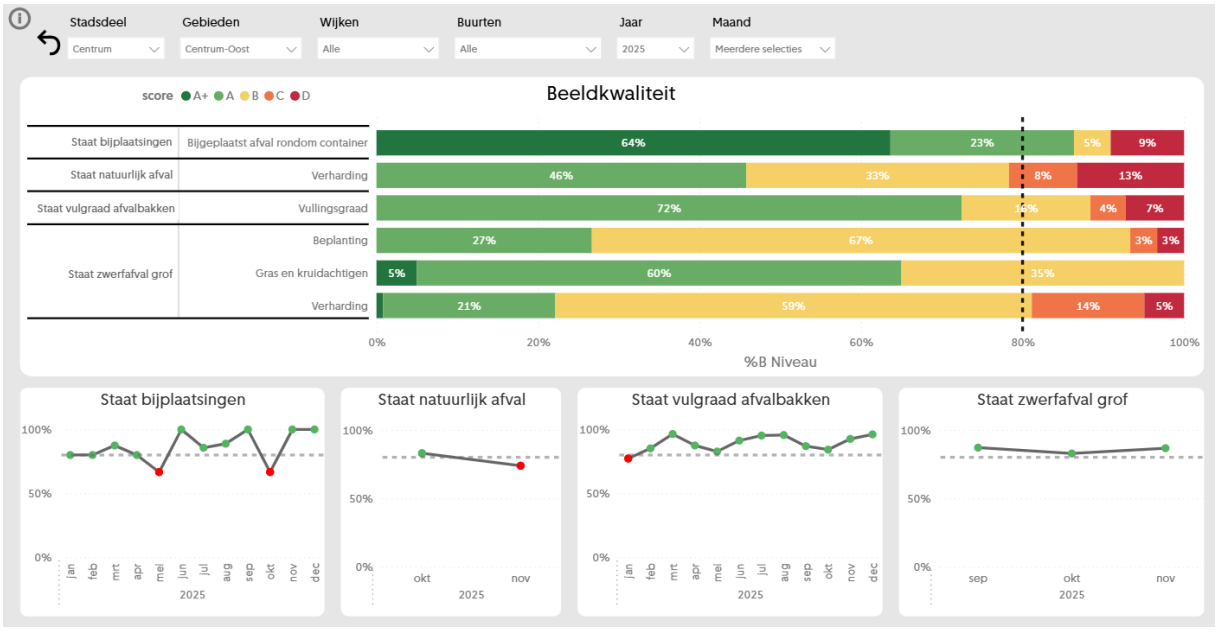
2.3 Schouwgegevens

Centrum Oost

September – Oktober - November 2024

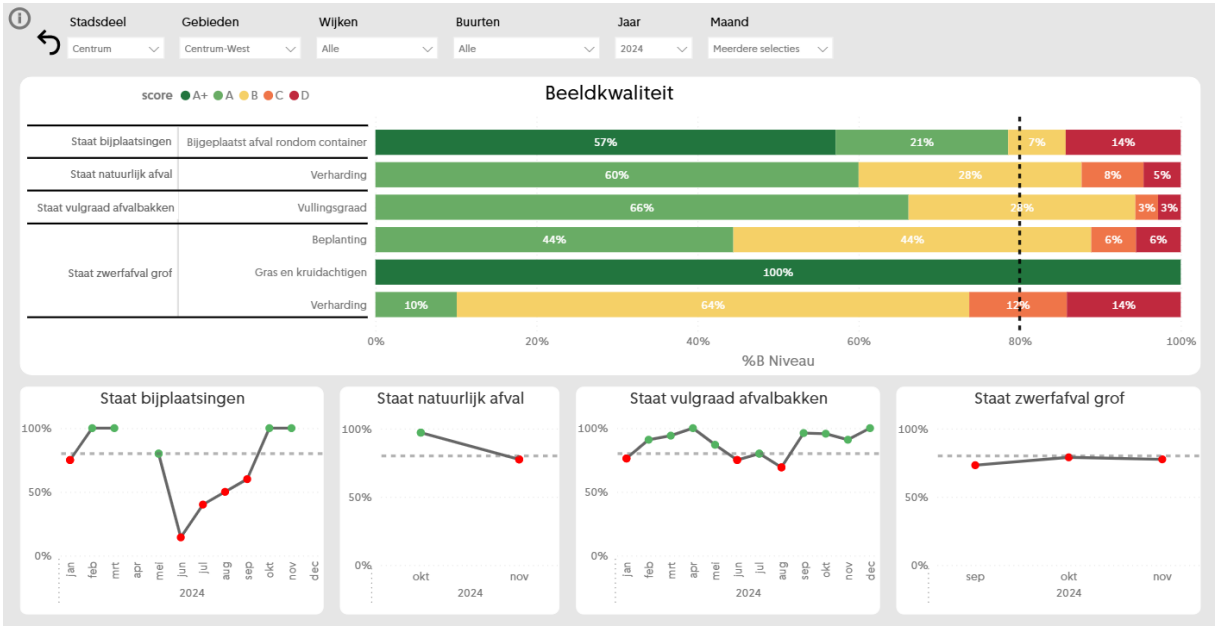

September – Oktober – November 2025

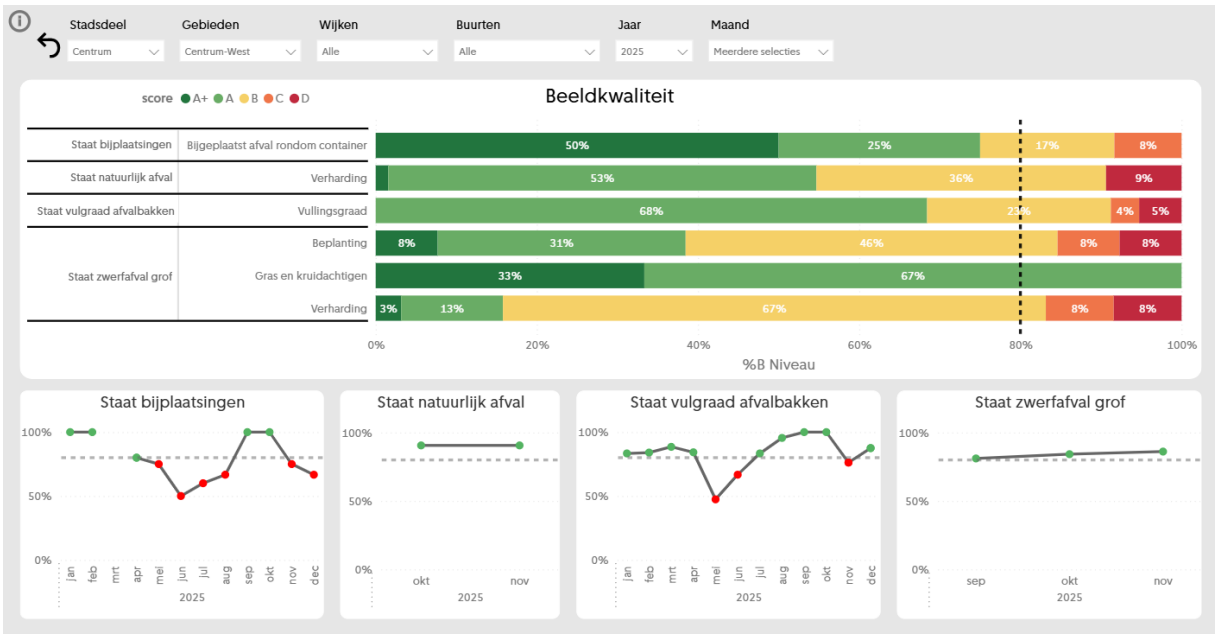

Centrum West

September – Oktober - November 2024

September – Oktober – November 2025

Analyse: Op basis van de schouwresultaten is het straatbeeld in 2025 ten opzichte van dezelfde periode in 2024 gelijk gebleven en op een aantal punten ook licht verbeterd.

Deze metingen geven weer dat er:
- Geen verslechtering zichtbaar is;
- Een overwegend vergelijkbaar beeld is, en;
- Op enkele onderdelen een positiever ervaren straatbeeld.

Conclusie vanuit deze metingen geeft:
- Geen aanwijzingen voor een algemene achteruitgang van het straatbeeld.
- Geen patroon dat wijst op een verslechtering ten opzichte van 2024.

Kanttekening: Metingen zijn momentopnamen en op willekeurig toegewezen locaties. Het exacte aantal metingen is niet gelijk.

3. Meldingen

Ook bij meldingen is gekeken naar dezelfde periodiek: september, oktober en november waarbij het jaar 2024 is vergeleken met het jaar 2025.

Hierbij is toegespitst op relevante categorieën, te weten:
- Prullenbak is vol
- Veeg-/zwerfvuil

In deze evaluatie zijn de meldingen op twee niveaus bekeken, namelijk op gebiedsniveau (Hoeveel meldingen zijn er voor het hele Centrum gebied binnen gekomen in de relevante categorieën?) en op straatniveau (Hoeveel meldingen zijn binnen gekomen in de straten waar maatregelen zijn uitgevoerd?)

3.1 Algeheel beeld meldingen

Totaal aantal meldingen voor gebied Centrum in de periode september – oktober – november in het jaar 2024 en 2025.

Categorie Prullenbak is vol			**Categorie Veeg-/zwerfvuil**		
Maand	**2024**	**2025**	**Maand**	**2024**	**2025**
September	329	219	September	701	518
Oktober	265	209	Oktober	633	507
November	210	149	November	417	518
Totaal	804	577	**Totaal**	1751	1543

Totaal 2024: 2555 meldingen

Totaal 2025: 2120 meldingen

Analyse: Er zijn voor beide categorieën ***minder*** meldingen binnen gekomen in 2025 in vergelijking met dezelfde periodiek in 2024. Deze trend is ook op maandniveau te herkennen.

In totaal is er een ***daling*** van het aantal meldingen in 2025 ten opzichte van 2024 in dezelfde periodiek, in deze twee categorieën samen van 17%.

In de categorie 'Prullenbak is vol' geldt een totale ***daling*** van 28% (227 meldingen minder in 2025 ten opzichte van 2024 in dezelfde periodiek)

In de categorie 'Veeg-/Zwerfvuil' geldt een totale ***daling*** van 12% (208 meldingen minder in 2025 ten opzichte van 2024 in dezelfde periodiek)

Conclusie: Gebied Centrum heeft in september – oktober – november 2025 minder meldingen in deze categorieën ontvangen dan in 2024 in dezelfde periodiek.

Kanttekening: Zoals in het voorwoord al benoemd - Er is met deze daling geen direct causaal verband met de maatregelen vanuit het offensief vast te stellen, vanwege de diversiteit aan invloeden, maatregelen en interventies die gelden in dit gebied. Wel kunnen we constateren dat de maatregelen vanuit het offensief samenvallen met een verandering in meting.

3.2 Meldingen op specifieke locaties

In 2025 zijn er diverse maatregelen uitgevoerd, waarbij er 83 prullenbakken zijn verwijderd. Voor een aantal van deze locaties geldt dat er meerdere prullenbakken zijn verwijderd in een straat/plein/omgeving. Voor een aantal van deze goed te duiden locaties, is er op een dieper niveau naar de meldingen per categorie gekeken, om een mogelijk verband met het offensief te kunnen leggen.

Hieronder per locatie een uiteenzetting.

Locatie: **Nieuwenzijds Voorburgwal**
Aantal prullenbakken verwijderd: 14
Wanneer: Augustus 2025

Categorie Prullenbak is vol			**Categorie Veeg-/zwerfvuil**		
Maand	**2024**	**2025**	**Maand**	**2024**	**2025**
September	3	1	September	5	3
Oktober	1	3	Oktober	6	9
November	1	-	November	2	2
Totaal	5	4	**Totaal**	13	14

Totaal op de twee categorieën:

2024	18
2025	18

Analyse: Er zijn voor beide categorieën ***een gelijk aantal*** van 18 meldingen binnen gekomen in 2025 in vergelijking met dezelfde periodiek in 2024.

In de categorie 'Prullenbak is vol' is een ***daling*** van 1 melding te zien.

In de categorie 'Veeg-/Zwerfvuil' is een ***stijging*** van 1 melding te zien.

Locatie: **Nieuwendijk**
Aantal prullenbakken verwijderd: 12
Wanneer: begin oktober 2025

Categorie Prullenbak is vol			**Categorie Veeg-/zwerfvuil**		
Maand	**2024**	**2025**	**Maand**	**2024**	**2025**
September	1	1	September	1	-
Oktober	1	1	Oktober	2	1
November	-	-	November	-	3
Totaal	2	2	**Totaal**	3	3

Totaal op de twee categorieën:

2024	5
2025	5

Analyse: Er zijn voor beide categorieën ***een gelijk aantal*** van 5 meldingen binnen gekomen in 2025 in vergelijking met dezelfde periodiek in 2024.

In beide categorieën zijn het aantal meldingen gelijk gebleven.

Locatie:	**Kalverstraat**
Aantal prullenbakken verwijderd:	10
Wanneer:	?? 2025

Categorie Prullenbak is vol			**Categorie Veeg-/zwerfvuil**		
Maand	**2024**	**2025**	**Maand**	**2024**	**2025**
September	2	-	September	1	-
Oktober	-	-	Oktober	2	5
November	1	-	November	-	1
Totaal	3	0	**Totaal**	3	6

Totaal op de twee categorieën:

2024	6
2025	6

Analyse: Er zijn voor beide categorieën in totaal ***een gelijk aantal*** van 6 meldingen binnen gekomen in 2025 in vergelijking met dezelfde periodiek in 2024.

In de categorie 'Prullenbak is vol' is een ***daling*** van 3 melding te zien. Er zijn in deze categorie geen meldingen binnen gekomen in 2025 gedurende deze periodiek.

In de categorie 'Veeg-/Zwerfvuil' is een ***stijging*** van 3 melding te zien, waarbij in oktober een piek van 5 meldingen waarneembaar is, waarna deze in November weer zakt naar 1 melding.

Constatering is dat de beiden categorieën hebben een contra beweging gemaakt in aantallen, maar dat het eindtotaal gelijk is gebleven.

Locatie: **Leidsestraat**
Aantal prullenbakken verwijderd: 15
Wanneer: einde mei, begin Juni 2025

Categorie Prullenbak is vol			**Categorie Veeg-/zwerfvuil**		
Maand	**2024**	**2025**	**Maand**	**2024**	**2025**
September	2	1	September	2	-
Oktober	4	-	Oktober	-	1
November	2	-	November	3	1
Totaal	8	1	**Totaal**	5	2

Totaal op de twee categorieën:

2024 13
2025 3

Analyse: Er zijn voor beide categorieën in september, oktober, november 2025 totaal 3 meldingen binnen gekomen. Dit is ***een daling*** van 10 meldingen in vergelijking met dezelfde periodiek in 2024. Dit betekent in 2025 een daling van 77% ten opzichte van dezelfde periodiek in 2024.

In de categorie 'Prullenbak is vol' is een ***daling*** van 7 meldingen te zien.
Ook is zichtbaar dat er slechts 1 melding is binnen gekomen in de maand september van 2025 en vervolgens in oktober en november geen meldingen.

In de categorie 'Veeg-/Zwerfvuil' is een ***daling*** van 3 meldingen te zien.

Locatie: **9 straatjes**
Aantal prullenbakken verwijderd: 10
Wanneer: Begin oktober 2025

Categorie Prullenbak is vol			**Categorie Veeg-/zwerfvuil**		
Maand	**2024**	**2025**	**Maand**	**2024**	**2025**
September	2	6	September	2	3
Oktober	4	1	Oktober	-	2
November	11	-	November	3	7
Totaal	17	7	**Totaal**	5	12

Totaal op de twee categorieën:

2024 22
2025 19

Analyse: Er zijn voor beide categorieën in september, oktober, november 2025 in totaal 19 meldingen. Dit is ***een daling*** van 3 meldingen in vergelijking met dezelfde periodiek in 2024, waarin het totaal 22 meldingen was.

In de categorie ‘Prullenbak is vol’ is een ***daling*** van10 meldingen te zien.
Ook is zichtbaar dat er slechts 1 melding is binnen gekomen in de maand oktober van 2025 en vervolgens in oktober en november geen meldingen.

In de categorie ‘Veeg-/Zwerfvuil’ is een ***stijging*** van 7 meldingen te zien ten opzichte van dezelfde periodiek in 2024.

Constatering is dat de beiden categorieën hebben een contra beweging gemaakt in aantallen, en het totaal aantal is gedaald.

4. Conclusie

Op basis van de tussentijdse analyse van CROW-metingen, schouwgegevens en meldingen kan worden geconcludeerd dat het straatbeeld in Gebied Centrum zich in de periode september–november 2025 **t*en minste stabiel en op meerdere onderdelen verbeterd*** heeft ontwikkeld ten opzichte van dezelfde periode in 2024

Algemeen beeld
Wanneer wordt gekeken naar het geheel van beschikbare data ontstaat een consistent beeld:

- **CROW-metingen** laten op gebiedsniveau (Centrum-West en Centrum-Oost) in alle onderzochte maanden een duidelijke verbetering zien ten opzichte van 2024.
- **Schouwresultaten** tonen geen aanwijzingen voor verslechtering van het straatbeeld; op onderdelen is sprake van een lichte verbetering.
- **Meldingen** in de categorieën *'prullenbak is vol'* en *'veeg-/zwerfvuil'* zijn in 2025 lager dan in 2024, met een totale daling van 17% over de onderzochte periode.

Deze drie informatiebronnen versterken elkaar in de constatering dat er in deze periode ***geen negatieve trend*** zichtbaar is in het straatbeeld van Gebied Centrum.

Locatiegerichte inzichten
Op locatie- en straatniveau is het beeld genuanceerder, maar overwegend positief:

- Op meerdere locaties waar prullenbakken zijn verwijderd (zoals de Leidsestraat) is sprake van een **forse daling van het totaal aantal meldingen**.
- Op andere locaties (zoals Nieuwendijk en Nieuwezijds Voorburgwal) blijft het totaal aantal meldingen **gelijk,** waarbij soms een verschuiving zichtbaar is tussen de categorieën 'prullenbak is vol' en 'veeg-/zwerfvuil'.
- In enkele gebieden (zoals de 9 Straatjes en Kalverstraat) is sprake van een **contra-beweging**: een afname van meldingen over volle prullenbakken en een toename van meldingen over zwerfvuil, terwijl het totaal aantal meldingen gelijk blijft of licht daalt.

Deze verschillen benadrukken het belang van een locatiegerichte benadering en bevestigen dat effecten zich niet overal op dezelfde manier manifesteren.

Duiding
De analyse laat zien dat de ingezette maatregelen samenvallen met een stabiel tot verbeterd straatbeeld, maar het is nadrukkelijk niet mogelijk om hieruit een direct causaal verband af te leiden. Het centrumgebied kent een meerdere gelijktijdige invloeden waar het straatbeeld door wordt beïnvloed. De data moeten daarom worden gelezen als een indicatie van samenhang en ontwikkeling, niet als bewijs van afzonderlijke effectiviteit van één maatregel.

Eindconclusie

Op basis van deze tussentijdse evaluatie kan worden geconcludeerd dat:

- er ***geen aanwijzingen zijn voor een verslechtering*** van het straatbeeld in Gebied Centrum;
- de beschikbare data wijzen op een ***overwegend positieve ontwikkeling*** ten opzichte van 2024;
- de ingezette aanpak binnen het Prullenbakkenoffensief lijkt te passen binnen een ***bredere beweging*** richting een schonere openbare ruimte.

Deze bevindingen bieden een inhoudelijk onderbouwde basis voor verdere voortgang van het project, verdieping in locatiegerichte monitoring en het gesprek over eventuele bijsturing in de volgende fase van het Prullenbakkenoffensief.